

การพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้าน
The Development of Computational Thinking Skills of Grade 10 Students
through Learning Activities Package with Chatbot by Using Flipped Classroom Approach

อาลีสา เจะเลาะ¹ และ มูนีเราะ ผดุง^{2*}
Aleesa Jehloh¹ and Muneeroh Phadung^{2*}

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท, หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์
คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

^{2*}ปร.ด., ผู้ช่วยศาสตราจารย์, อาจารย์สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์
คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

¹Master students, Teaching Science Mathematics and Computer Program,
Faculty of Science Technology and Agriculture, Yala Rajabhat University

^{2*}Ph.D., Assistant professor, Lecturer in Teaching Science mathematics and Computer Program,
Faculty of Science Technology and Agriculture, Yala Rajabhat University

*Corresponding author, e-mail: 736504008@yru.ac.th

(Received: December 31, 2025; Revised: February 24, 2026; Accepted: August 13, 2026)

บทคัดย่อ

การพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณเป็นเป้าหมายสำคัญของการเรียนรู้ยุคดิจิทัล การใช้แชทบอทร่วมกับรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) พัฒนาและทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอท 2) เปรียบเทียบทักษะการคิดเชิงคำนวณก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอท 3) เปรียบเทียบทักษะการคิดเชิงคำนวณหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 44 คน เครื่องมือวิจัยได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอท 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดทักษะการคิดเชิงคำนวณ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่อิสระต่อกัน และการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม 2) สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทมีประสิทธิภาพเท่ากับ 75.91/74.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 70/70 2) นักเรียนมีทักษะการคิดเชิงคำนวณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีทักษะการคิดเชิงคำนวณหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) นักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.50) ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการใช้แชทบอทร่วมกับห้องเรียนกลับด้านช่วยกระตุ้นการคิดเชิงคำนวณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การคิดเชิงคำนวณ, ห้องเรียนกลับด้าน, แชทบอท, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

Abstract

In the digital era, developing students' computational thinking skills has become a crucial

educational goal. Integrating chatbots with appropriate instructional approaches can effectively enhance student engagement and learning performance. The objectives of this research were to: 1) develop and evaluate the efficiency of a chatbot-based learning activity; 2) compare students' computational thinking skills before and after using the chatbot-based learning activity package; 3) compare students' post-learning computational thinking skills with the 70% performance criterion; and 4) examine students' satisfaction with the learning activity package. The participants were 44 grade 10 secondary school students. The research instruments consisted of 1) the chatbot-based learning activity package, 2) lesson plans, 3) a computational thinking skills test, and 4) a satisfaction questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics (mean and standard deviation) and inferential statistics, including paired-sample t-Tests and one-sample t-Tests. The results revealed that: 1) the efficiency of the chatbot-based learning activity package was 75.91/74.20 which was higher than the specified criterion of 70/70; 2) students' computational thinking skills after learning were significantly higher than before learning at the .05 level; 3) students' post-learning computational thinking skills were significantly higher than the 70% criterion at the .05 level; and 4) students expressed the highest level of satisfaction ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.50). The findings indicate that integrating chatbots with the flipped classroom approach can effectively enhance students' computational thinking skills.

Keywords: computational thinking, flipped classroom, chatbot, secondary school students

บทนำ

เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทต่อชีวิตของคนในสังคมเป็นอย่างมาก ทั้งการดำเนินชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพ และการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับนักเรียนที่จะเติบโตขึ้นมาเป็นกำลังของประเทศในอนาคต การสร้างองค์ความรู้ และการส่งเสริมทักษะขั้นพื้นฐานเพื่อนำไปต่อยอดสู่การสร้างสรรคนวัตกรรมสำหรับตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม จึงทำให้เกิดความร่วมมือในการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยได้บรรจุรายวิชาวิทยาการคำนวณในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และได้ประกาศให้รายวิชาดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้นักเรียนเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 มุ่งหวังให้นักเรียนมีทักษะ การคิดเชิงคำนวณ การประยุกต์ใช้ความรู้ด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการแก้ปัญหา ที่พบในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2560) ทักษะการคิดเชิง คำนวณเป็นทักษะเป้าหมายหลักในวิชาวิทยาการคำนวณและนับว่าเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญต่อนักเรียนในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับทักษะเสริมศักยภาพอื่น ๆ ของนักเรียน เช่น การแก้ไขปัญหา การคิดเชิงวิพากษ์ ประสิทธิภาพ ของผลงาน และความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นนักเรียนจึงจำเป็นต้องมีทักษะการคิดเชิงคำนวณ (ภาสกร เรืองรอง, รุจโรจน์ แก้วอุไร และศศิธร นาม่วงอ่อน, 2561) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าทักษะการคิดเชิงคำนวณจะมีความสำคัญเป็นอย่างมาก แต่จาก การศึกษาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 สาระเทคโนโลยี โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในช่วง 3 ปีย้อนหลัง พบว่า ปี พ.ศ. 2565 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 34.20 ปี พ.ศ. 2566 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 32.41 และปี พ.ศ. 2567 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 32.01 ซึ่งถือว่าคะแนนเฉลี่ยยังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานกำหนดไว้ร้อยละ 50 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2565) สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนยังขาดทักษะการคิดเชิงคำนวณในระดับที่คาดหวัง และแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบเดิม อาจยังไม่สามารถพัฒนาทักษะดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมีความก้าวหน้าอย่างมาก การสืบค้นและการตอบคำถามผ่านเว็บไซต์หรือโปรแกรมประยุกต์ในสมาร์ตโฟนรูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในรูปแบบแชทบอท (Chatbot) สำหรับแชทบอทด้านการศึกษาหรือแชทบอทเพื่อการศึกษา เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถพลิกโฉมการเรียนรู้ของนักเรียนได้ เนื่องจากแชทบอทเป็นเทคโนโลยีที่สามารถโต้ตอบกับนักเรียน สืบถามความต้องการของผู้เรียน และนำข้อมูลต่าง ๆ มาจัดการได้อย่างสะดวก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ อีกทั้งยังส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ส่วนบุคคลของนักเรียน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2566) อย่างไรก็ตาม การใช้แชทบอทเพียงอย่างเดียวอาจยังไม่เพียงพอ หากขาดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกคิด ลงมือปฏิบัติ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบภายในชั้นเรียน

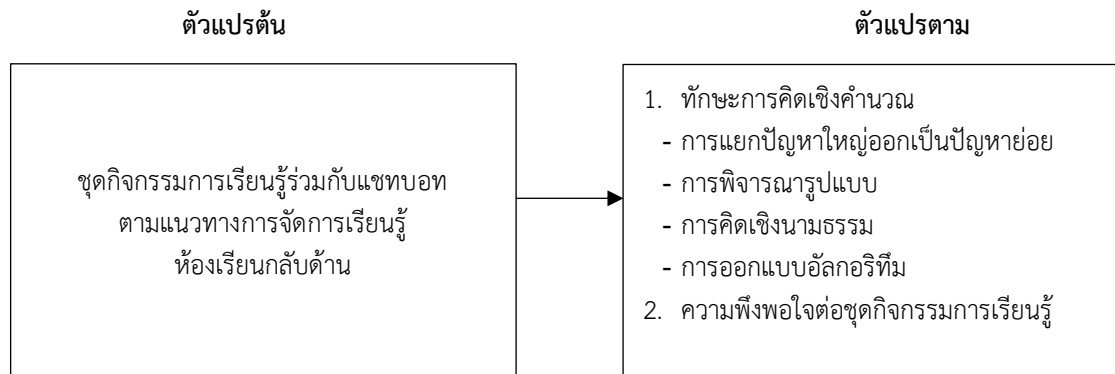
การจัดการเรียนรู้ผ่านแชทบอทจึงควรคำนึงถึงความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom Approach) เป็นรูปแบบหนึ่งที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เนื่องจากเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนเป็นสำคัญ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาความรู้พื้นฐานด้วยตนเองจากสื่อเทคโนโลยีนอกชั้นเรียน ก่อนจะนำความรู้ดังกล่าวมาใช้ทำกิจกรรม ฝึกปฏิบัติ และแก้ปัญหาร่วมกันในชั้นเรียน โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (วิจารณ์ พานิช, 2556; ปานทิพย์ ผ่องอักษร, 2561) รูปแบบดังกล่าวประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดยุทธวิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ 2) การสืบค้นเพื่อให้เกิดนิเทศน์รวบยอด 3) การสร้างองค์ความรู้ที่มีความหมาย และ 4) การสาธิตและประยุกต์ใช้ (วสันต์ ศรีหิรัญ, 2560) ทั้งนี้ แม้ห้องเรียนกลับด้านจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ผู้เรียนยังต้องการเครื่องมือที่สามารถโต้ตอบ ให้คำแนะนำ และช่วยอธิบายเมื่อเกิดข้อสงสัยระหว่างการเรียนรู้นอกห้องเรียน ซึ่งแชทบอทสามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้าน โดยบูรณาการจุดเด่นของห้องเรียนกลับด้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เข้ากับแชทบอทที่ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยตอบคำถามและสนับสนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณผ่านสื่อเทคโนโลยีที่ช่วยกระตุ้นความสนใจและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง อีกทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดเชิงคำนวณก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดเชิงคำนวณหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับเกณฑ์ร้อยละ 70
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงคำนวณ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีอิสลามวิทยามูลนิธิ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 ห้องเรียน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ประชากรเพียง 3 ห้อง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/4, 4/5 และ 4/6 จำนวน 176 คน ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โดยไม่นับรวมห้องเรียนเงื่อนไขพิเศษ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 และ 4/2 เป็นประชากร เนื่องจากเป็นห้องเรียนที่นักเรียนมีความสามารถพิเศษและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 เป็นประชากร เนื่องจากเป็นนักเรียนสายการเรียนอังกฤษ-สังคม

กลุ่มตัวอย่างที่ คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/4 โรงเรียนสตรีอิสลามวิทยามูลนิธิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 44 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เนื่องจากนักเรียนแต่ละห้องเป็นนักเรียนปกติที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน (เก่ง กลาง อ่อน) โดยผู้วิจัยทำการจับฉลากสุ่มห้องเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมร่วมกับแชทบอทตามแนวทางห้องเรียนกลับด้าน

ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ทักษะการคิดเชิงคำนวณ และ 2) ความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การแก้ปัญหาและขั้นตอนวิธี ได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน (คุณสมบัติดังนี้ จบการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการในสาขาวิชาด้านการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) แบบประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแบบประเมินมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ครอบคลุมด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบ และด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินพบว่า ชุดกิจกรรมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.42)

2. แผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้าน จำนวน 5 แผน รวม 8 ชั่วโมง ประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน (คุณสมบัติดังนี้ จบการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการในสาขาวิชาด้านการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแบบประเมินมาตราประมาณค่า 5

ระดับ ผลการประเมินพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.38)

3. แบบทดสอบวัดทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นข้อสอบคู่ขนานก่อนเรียนและหลังเรียนรู้ จำนวน 40 ข้อ รวม 40 คะแนน นำไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มนำร่อง (Try out) จำนวน 40 คน พบว่ามีค่าความยากง่าย (Difficulty) อยู่ระหว่าง 0.65 – 0.78 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.40 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงคำนวณ ประเมินความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน (คุณสมบัติดังนี้ จบการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการในสาขาวิชาด้านการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) ผลการประเมิน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 – 1.00 ขึ้นไป ถือว่าสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะพัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้รายวิชาวิทยาการคำนวณระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2. ออกแบบและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอท และแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางห้องเรียนกลับด้าน จำนวน 5 แผน รวม 8 ชั่วโมง

3. นำชุดกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสม แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. สร้างแบบทดสอบวัดทักษะการคิดเชิงคำนวณ และแบบประเมินความพึงพอใจ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา พร้อมปรับปรุงแก้ไข

5. นำเครื่องมือทั้งหมดไปทดลองนำร่องกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือและประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมตามเกณฑ์ E_1/E_2

ระยะการทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาไปยังโรงเรียนสตรีอิสลามวิทยาลัยนิเทศเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

2. ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดทักษะการคิดเชิงคำนวณก่อนเรียน (Pretest)

3. ดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางห้องเรียนกลับด้านตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 ชั่วโมง

4. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดทักษะการคิดเชิงคำนวณหลังเรียน (Posttest) และตอบแบบประเมินความพึงพอใจ

5. นำข้อมูลคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน รวมทั้งคะแนนความพึงพอใจ มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติเพื่อสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One group pretest-posttest design เป็นแบบแผนการวิจัย สุ่มกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวให้เป็นกลุ่มทดลองทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) จากนั้นให้นักเรียนกลุ่มทดลองเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและทำการทดสอบอีกครั้งหลังเรียน (Posttest)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาและทดสอบประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางการจัดการ

เรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาพที่ 2 ตัวอย่างแชทบอท หน้าเมนูหลัก

ในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้าน ผู้วิจัยได้ออกแบบแชทบอทบนแพลตฟอร์มในรูปแบบ Line Chatbot โดยใช้โปรแกรม Dialogflow เป็นเครื่องมือในการออกแบบระบบสนทนาและเชื่อมต่อฐานข้อมูลเข้ากับแอปพลิเคชันไลน์ เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงบทเรียนและโต้ตอบกับระบบได้อย่างสะดวกผ่านอุปกรณ์สื่อสารของตนเอง โครงสร้างของแชทบอทประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1. ส่วนเนื้อหาบทเรียน ซึ่งออกแบบให้สอดคล้องกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ ใ้ความรู้ วิดีโอประกอบการเรียน กิจกรรมเกมเพื่อทบทวนความรู้ และลิงก์สำหรับแสดงผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาความรู้ล่วงหน้าและทบทวนเนื้อหาได้ด้วยตนเองตามแนวทางห้องเรียนกลับด้าน

2. ส่วนการติดต่อครูผู้สอน ประกอบด้วย เมนูแจ้งปัญหาการใช้งาน และช่องทางการติดต่อครู เพื่อให้นักเรียนสามารถสอบถามข้อสงสัยหรือขอความช่วยเหลือระหว่างการเรียนรู้ผ่านแชทบอทได้อย่างต่อเนื่อง

การออกแบบแชทบอทดังกล่าวมีบทบาทเป็นสื่อการเรียนรู้หลักในช่วงการเรียนรู้นอกห้องเรียน ช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหา ทบทวนบทเรียน และโต้ตอบกับระบบได้ตลอดเวลา ก่อนนำความรู้ไปใช้ในการทำกิจกรรม ฝึกปฏิบัติ และประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้าน

ในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้าน ผู้วิจัยได้ออกแบบรูปแบบการเรียนรู้โดยยึดแนวคิดห้องเรียนกลับด้านของ Gerstein (2014) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน และแบ่งการจัดการเรียนรู้ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การเรียนรู้นอกห้องเรียนและการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยบูรณาการแชทบอทเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน

ส่วนที่ 1 การเรียนรู้นอกห้องเรียน ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 กำหนดยุทธวิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ นักเรียนศึกษาความรู้เบื้องต้นด้วยตนเองผ่านแชทบอท

โดยใช้โทรศัพท์มือถือหรือแท็บเล็ตสแกนคิวอาร์โค้ดจากชุดกิจกรรม เพื่อเรียนเนื้อหาล่วงหน้าก่อนเข้าสู่ชั้นเรียน

ขั้นที่ 2 สืบค้นเพื่อให้เกิดมโนทัศน์รวบยอด นักเรียนบันทึกความรู้จากการเรียนผ่านแพลตฟอร์มในแบบบันทึกกิจกรรม และส่งก่อนเข้าเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนในชั้นเรียน

ส่วนที่ 2 การเรียนรู้ในห้องเรียน ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 3 สร้างองค์ความรู้ที่มีความหมาย ครูทบทวนความรู้ผ่านสถานการณ์ปัญหา จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับแพลตฟอร์มและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน

ขั้นที่ 4 สาธิตและประยุกต์ใช้ นักเรียนทำใบงานแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่กำหนด นำเสนอผลงาน และร่วมกันอภิปรายสรุปผลการเรียนรู้

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทดสอบประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแพลตฟอร์มตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงคำนวณ กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ E_1/E_2 เท่ากับ 70/70

ตารางที่ 1 ผลการพัฒนาและทดสอบประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแพลตฟอร์ม

คะแนนกระบวนการกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 กิจกรรม กิจกรรมละ 15 คะแนน (75 คะแนน)							คะแนนสอบ หลังเรียน (40 คะแนน)
สถิติ	การแก้ปัญหาด้วย คอมพิวเตอร์	การระบุข้อมูลเข้า ข้อมูล ออกและเงื่อนไขของปัญหา	การออกแบบขั้นตอนวิธี	การทำซ้ำ	การจัดเรียงข้อมูลและการ ค้นหาข้อมูล	รวม	
ค่าเฉลี่ย	11.66	12.45	11.50	10.66	10.66	56.93	29.68
ร้อยละ	77.73	83.03	76.67	71.06	71.06	75.91	74.20
ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม $E_1/E_2 = 75.91/74.20$							

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนจากการทำใบกิจกรรมของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 75.91 และคะแนนจากการทดสอบหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 74.20 ดังนั้นประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแพลตฟอร์ม มีค่า E_1/E_2 เท่ากับ 75.91/74.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 70/70 ที่กำหนดไว้ จะเห็นได้ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียน (E_1 หมายถึงประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ วัดจากคะแนนแต่ละกิจกรรม และ E_2 หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์การเรียนรู้ วัดจากคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งคำนวณเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยเทียบกับคะแนนเต็ม)

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแพลตฟอร์มตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนก่อนและหลังเรียน

ทักษะการคิดเชิงคำนวณ	การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig.
การแยกปัญหาใหญ่ออกเป็นปัญหาย่อย	ก่อนเรียน	4.75	1.10	14.41*	43	.00
	หลังเรียน	5.98	1.34			
การพิจารณารูปแบบ	ก่อนเรียน	9.50	2.07	9.51*	43	.00
	หลังเรียน	11.11	2.37			
การคิดเชิงนามธรรม	ก่อนเรียน	3.39	0.87	27.79*	43	.00
	หลังเรียน	4.45	0.90			
การออกแบบอัลกอริทึม	ก่อนเรียน	6.82	1.54	14.54*	43	.00
	หลังเรียน	8.14	1.71			
รวมทักษะทั้ง 4 ด้าน (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)	ก่อนเรียน	24.45	4.64	22.32*	43	.00
	หลังเรียน	29.68	5.27			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดเชิงคำนวณก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบทดสอบตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 24.45 (S.D. = 4.64) และหลังเรียนเท่ากับ 29.68 (S.D. = 5.27) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นได้ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบทดสอบสามารถพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนได้

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบทดสอบตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการเชิงคำนวณจากแบบทดสอบของนักเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ทักษะ	คะแนนเต็ม	ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม	ร้อยละของคะแนนที่ได้	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
การแยกปัญหาใหญ่ ออกเป็นปัญหาย่อย	8	5.60	74.72	5.98	1.34	1.87	0.068
การพิจารณารูปแบบ	15	10.50	74.09	11.11	2.37	1.71	0.094
การคิดเชิงนามธรรม	6	4.20	74.24	4.45	0.90	1.87	0.068
การออกแบบอัลกอริทึม	11	7.70	73.97	8.14	1.71	1.70	0.097
รวมทักษะทั้ง 4 ด้าน	40	28.00	74.20	29.68	5.27	2.12	0.040

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนหลังเรียนโดยรวมเท่ากับ 29.68 (S.D. = 5.27) คิดเป็นร้อยละ 74.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.12$, Sig. = 0.040) แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีทักษะการคิดเชิงคำนวณโดยรวมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ได้แก่ ด้านการแยกปัญหาใหญ่เป็นปัญหาย่อย (ร้อยละ 74.72) ด้านการพิจารณารูปแบบ (ร้อยละ 74.09) ด้านการคิดเชิงนามธรรม (ร้อยละ 74.24) และด้านการออกแบบอัลกอริทึม (ร้อยละ 73.97) อย่างไรก็ตาม ผลการทดสอบทางสถิติพบว่า ค่า Sig. ของแต่ละด้านมีค่ามากกว่า .05 แสดงว่าไม่แตกต่างจากเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาคะแนนรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่ามีความแตกต่างจากเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอาจเนื่องมาจากการรวมคะแนนจากหลายด้านช่วยลดความแปรปรวนของข้อมูล ทำให้คะแนนรวมมีความเสถียรและสะท้อนความแตกต่างจากเกณฑ์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบบท

ตารางที่ 4 ผลการวัดระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบบทตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	อันดับ
ข้อ 1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบบท มีความน่าสนใจ	4.57	0.50	มากที่สุด	7
ข้อ 2 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบบทรูปเล่มเหมาะสมและเข้าใจง่าย	4.73	0.45	มากที่สุด	5
ข้อ 3 เนื้อหาของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบบท ชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.43	0.70	มากที่สุด	10
ข้อ 4 การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบบทสร้างความเพลิดเพลิน สนุกสนาน	4.52	0.51	มากที่สุด	9
ข้อ 5 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบบททำหาคำถามความสามารถของนักเรียน	4.77	0.42	มากที่สุด	3
ข้อ 6 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบบท ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เข้าใจถึงทักษะการคิดเชิงคำนวณ	4.75	0.44	มากที่สุด	4
ข้อ 7 นักเรียนมีเวลาเพียงพอกับการทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบบท	4.82	0.39	มากที่สุด	2
ข้อ 8 นักเรียนชอบที่ได้ใช้สื่อการเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต	4.93	0.25	มากที่สุด	1
ข้อ 9 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหาหรือข้อสงสัย	4.55	0.50	มากที่สุด	8
ข้อ 10 นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน	4.59	0.50	มากที่สุด	6
รวม	4.67	0.50	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.50) อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า นักเรียนชอบที่ได้ใช้สื่อการเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.25) รองลงมา นักเรียนมีเวลาเพียงพอกับการทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอท ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.39) และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอททำหยาความสามารถของนักเรียน ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.42) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การออกแบบและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้าน ในครั้งนี้ดำเนินการตามแนวทางอย่างเป็นระบบโดยใช้แนวคิด ADDIE Model ซึ่งประกอบด้วยขั้นการวิเคราะห์ การออกแบบ การพัฒนา การนำไปใช้ และการประเมินผล ทำให้ชุดกิจกรรมมีโครงสร้างเนื้อหา กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และลักษณะนักเรียน ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556) ที่ระบุว่าการพัฒนาสื่อหรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการที่เป็นระบบจะช่วยให้สื่อมีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ทั้งนี้ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านมีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ $75.91/74.20$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ $70/70$ แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้าน มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สอดคล้องกับวิจัยของ ศรารุช มากชิต (2565) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านแชทบอทสำหรับวิชาวิทยาการก้าวหน้าทางคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านแชทบอท มีค่าเท่ากับ $83.91/81.13$ มีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ $80/80$ ทั้งนี้จึงเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอททำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถของนักเรียนได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่ ซึ่งจะใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมของโทรศัพท์เคลื่อนที่และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อีกทั้งแชทบอทยังมีประโยชน์ในการให้บริการด้านการศึกษา รวมถึงแก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอนทั้งในนักเรียนและครูได้เป็นอย่างดี (กิตติพงศ์ นาคบาง, 2567)

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดเชิงคำนวณก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแชทบอทตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 24.45 (S.D. = 4.64) และหลังเรียนเท่ากับ 29.68 (S.D. = 5.27) ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองก่อนเข้าเรียน และใช้เวลาในชั้นเรียนสำหรับการทำกิจกรรม การฝึกปฏิบัติ และการแก้ปัญหาอย่างมีความหมาย ที่มุ่งให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านประสบการณ์และการมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ (เชษฐรัฐ กองรัตน์, 2565) นอกจากนี้ การใช้แชทบอทเป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้นอกชั้นเรียนยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถทบทวนเนื้อหา ซักถามข้อสงสัย และเรียนรู้ได้ตามจังหวะของตนเอง ส่งผลให้เกิดความเข้าใจเชิงลึกและพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยพร พฤษารัตน์ ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ และดวงเดือน สุวรรณจินดา (2568) ที่ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการคิดเชิงคำนวณและความสามารถในการแก้ปัญหาสำหรับนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 สาขาโยธา วิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดเชิงคำนวณหลังเรียนที่สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากผลการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ในแต่ละด้าน พบว่า ทักษะการคิดเชิงคำนวณทั้ง 4 ด้านมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ แต่ไม่แตกต่างจากเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากค่าความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละด้านค่อนข้างสูงและจำนวนข้อในแต่ละด้านมีจำนวนน้อย ทำให้ค่า t ไม่สูงพอที่จะเกิดนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาคะแนนรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่ามีความแตกต่างจากเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการรวมคะแนนจากหลายด้านช่วยลดความคลาดเคลื่อน

ของการวัด ทำให้คะแนนรวมมีความเสถียรและมีความเชื่อมั่นสูงขึ้น ส่งผลให้ค่าทางสถิติสะท้อนความแตกต่างจากเกณฑ์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดเชิงคำนวณหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบทบทวนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดเชิงคำนวณจากแบบทดสอบของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 29.68 (S.D. = 5.27) คิดเป็นร้อยละ 74.20 ซึ่งมีค่าทดสอบที (t-Test) เท่ากับ 2.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของ อมรรัตน์ วรรณ (2568) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการเรียนการสอนวิชาวิทยาการคำนวณตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับหลักการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวิทยานุกูลนารี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนหลังได้รับการเรียนการสอนวิชาวิทยาการคำนวณตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับหลักการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกับสอดคล้องกับวิจัยของดุขุฎี ศรีสองเมือง และเหมมิณูช ธนปัทมิมณี (2566) ได้ศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับเกมพีเคชั่นเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงคำนวณในรายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนการคิดเชิงคำนวณสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มทั้งหมด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบทบทวนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณได้ดีขึ้น ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาบทเรียนล่วงหน้า จึงเรียนรู้ได้ทุกสถานที่ทุกเวลาตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจที่ดียิ่งขึ้นเข้าสู่ห้องเรียนส่งผลต่อการทำกิจกรรมกลุ่มในห้องเรียนช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนสามารถนำเสนอความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนได้อย่างมั่นใจ อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนนักเรียนและครู (สิริภัทร สวัสดิกุล และอัมพร วัจนะ, 2568)

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบทบทวนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบทบทวนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 (S.D. = 0.50) อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ศราวุธ มากชิต (2565) ที่ได้ศึกษาการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านแบบทบทวน สำหรับวิชาวิทยาการคำนวณทางคอมพิวเตอร์ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจเท่ากับ 4.70 (S.D. = 0.55) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด จึงเห็นได้ว่าแบบทบทวนทางการศึกษาเป็นเทคโนโลยีที่ช่วยยกระดับการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากสามารถโต้ตอบ สำรวจความต้องการ และช่วยจัดการข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ การใช้แบบทบทวนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงส่งผลให้นักเรียนเกิดความสนใจและมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้มากขึ้น อีกทั้งยังเอื้อต่อการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มการนำแบบทบทวนและเทคโนโลยี AI มาใช้ในการศึกษายุคใหม่ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2566)

สรุปผลการวิจัย

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบทบทวนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด E1/E2 เท่ากับ 75.91/74.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 70/70 ที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการออกแบบและพัฒนาชุดกิจกรรมอย่างเป็นระบบสามารถส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกและการพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 24.45 (S.D. = 4.64) และหลังเรียนเท่ากับ 29.68 (S.D. = 5.27) ซึ่งหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมสามารถพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ผลการเปรียบเทียบคะแนนหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 29.68 (S.D. = 5.27) คิดเป็นร้อยละ 74.20

ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยรายด้านไม่แตกต่างจากเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาคะแนนรวมทั้ง 4 ด้านพบว่ามีความแตกต่างจากเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมมีแนวโน้มส่งเสริมทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนให้สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน อีกทั้ง ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 (S.D. = 0.50) นักเรียนมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับรูปแบบห้องเรียนกลับด้าน ทั้งในด้านความน่าสนใจ การกระตุ้นการมีส่วนร่วม และการเอื้อต่อการพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณโดยรวม จุดเด่นของการวิจัยครั้งนี้ คือ การบูรณาการแบบบทเข้ากับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านอย่างเป็นระบบ ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองนอกห้องเรียน และนำความรู้มาประยุกต์ใช้ผ่านกิจกรรมเชิงปฏิบัติในชั้นเรียน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุกและพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณได้อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในด้านกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเพียงห้องเรียนเดียว และใช้รูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดก่อน-หลัง จึงอาจไม่สามารถสรุปผลทั่วไปไปยังบริบทอื่นได้อย่างครอบคลุม รวมทั้งระยะเวลาในการทดลองค่อนข้างจำกัด ซึ่งอาจส่งผลต่อการพัฒนาทักษะในระยะยาว โดยสรุป การบูรณาการแบบบทเข้ากับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นแนวทางที่มีศักยภาพในการพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในบริบทที่ใกล้เคียงกันได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าการเรียนรู้นอกห้องเรียนผ่านแบบบทมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียน ครูผู้สอนควรคำนึงถึงความพร้อมของอุปกรณ์สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์และการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของนักเรียน เพื่อให้การเรียนรู้นอกห้องเรียนเกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

1.2 เนื่องจากรูปแบบห้องเรียนกลับด้านต้องอาศัยการเรียนรู้ด้วยตนเองก่อนเข้าเรียน ครูควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีเข้าถึงและใช้งานแบบบท รวมทั้งติดตามการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเตรียมความรู้ก่อนเข้าสู่กิจกรรมในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการประเมินความพึงพอใจที่อยู่ในระดับมากที่สุด ควรพัฒนาแบบบทให้มีสื่อการสอนที่หลากหลายและมีปฏิสัมพันธ์มากขึ้น เช่น เกมเชิงโต้ตอบ หรือสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสมือนจริง เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมและส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างในห้องเรียนเดียวและรูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนเรียนและหลังเรียน การวิจัยครั้งต่อไปควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังระดับชั้นหรือบริบทโรงเรียนที่หลากหลาย รวมทั้งออกแบบการวิจัยเชิงทดลองที่มีกลุ่มควบคุม เพื่อยืนยันประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแบบบทได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงศ์ นาคบาง. (2567). การพัฒนาแบบบทเพื่อช่วยเสริมศักยภาพการเรียนรู้เขียนโปรแกรมภาษาไพทอนวิชาวิทยาการคำนวณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*, 14(3), 56-69.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(1), 7-20.
- เชษฐรัฐ กองรัตน์. (2565). ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom): การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อพัฒนาผู้เรียนในยุคความปกติถัดไป (Next Normal). *วารสารราชพฤกษ์*, 20(2), 1-15.
- ดุขฎิ ศรีสองเมือง และเหมมิญช์ ธนปัทมมีมณี. (2566). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับเกมพีเคชั่นเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงคำนวณ ในรายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 6(18), 101-105.

- ปานทิพย์ ผ่องอักษร. (2561). การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 : ถอดบทเรียนการใช้ห้องเรียนกลับทาง. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 19(2), 47-54.
- ภาสกร เรืองรอง, รุจโรจน์ แก้วอุไร, ศศิธร นาม่วงอ่อน, อพัชชา ช่างขวัญยืน และศุภสิทธิ์ เต็งคิ้ว. (2561). Computational Thinking กับการศึกษาไทย. *วารสารปัญญาวิวัฒน์*, 10(3), 322-330.
- วลัยพร พฤษารัตน์, ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ และดวงเดือน สุวรรณจินดา. (2568). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการคิดเชิงคำนวณและความสามารถในการแก้ปัญหาสำหรับนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 สาขาโยธา วิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช. *วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 25(1), 150-160.
- วสันต์ ศรีหิรัญ. (2560). ห้องเรียนกลับด้านกับการคิดวิเคราะห์. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 14(65), 19-28.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- ศราวุธ มากชิต. (2565). การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านแชทบอท สำหรับวิชาวิทยาการก้าวหน้าทางคอมพิวเตอร์. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 21(1), 44-55.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2565). *ค่าสถิติผลการทดสอบ*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.niets.or.th/th/>
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2560). *คู่มือการใช้หลักสูตรรายวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2566). แชทบอทการศึกษาตัวช่วยในการเรียนรู้. *นิตยสาร สสวท*, 51(241), 64-72.
- สิริภัทร สวัสดิกุล และอัมพร วัจนะ. (2568). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาฟิสิกส์โดยใช้แอปพลิเคชันแชทบอทร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์เพิ่มเติม 5 และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. *วารสารวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา*, 8(1), 32-41.
- อมรรัตน์ วรรณนา. (2568). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาวิทยาการคำนวณตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวิทยานุกูลนารี จังหวัดเพชรบูรณ์. *วารสารสหศาสตร์การพัฒนาลังคม*, 3(3), 575-594.
- Gerstein, J. (2014). The flipped classroom model: A full picture. In J. Keengwe, G. Onchwari, & J. Oigara (Eds.), *The flipped classroom: Practice and practices in higher education*. University of Northern Colorado.